

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. joulukuuta 2023
(OR. en)

16460/23
PV CONS 66
JAI 1627
COMIX 571

EHDOTUS PÖYTÄKIRJAKSI
EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO
(Oikeus- ja sisäasiat)
4. ja 5. joulukuuta 2023

OIKEUSASIAT

1. Esityslistan hyväksyminen

Neuvosto hyväksyi asiakirjassa 15812/23 olevan esityslistan.

2. A-kohtien hyväksyminen

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

16058/23

Neuvosto hyväksyi kaikki edellä mainitussa asiakirjassa luetellut A-kohdat, mukaan lukien kaikki hyväksyttäväksi esitetyt kielitoisinnot COR- ja REV-asiakirjoista. Näitä kohtia koskevat lausumat ovat lisäyksessä.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

3. Asetus rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä

Yleisnäkemyks

15657/23

+ ADD 1–2

Neuvosto muodosti yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta. Irlannin lausumat sekä Tšekin, Viron ja Slovakian yhteinen lausuma ovat liitteessä.

4. Direktiivi uhrien oikeuksista annetun direktiivin 2012/29/EU muuttamisesta

Periaatekeskustelu

15710/23

Neuvosto kävi periaatekeskustelun direktiiviehdotuksesta.

5. Muut asiat

Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset

15734/23

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion antamat tiedot eri lainsäädäntöehdotusten tilanteesta oikeusasioiden alalla.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

6.	Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan: rankaisemattomuuden torjunta ¹
<i>Tilannekatsaus</i>	15658/23 + COR 1
7.	Euroopan syyttäjänvirasto ²
a) Tutkimus EPPOn toiminnasta
b) Suhteet kansallisiin viranomaisiin
<i>Keskustelu</i>	15711/23
15779/23
+ ADD 1–3
15924/23
8.	Neuvoston kanta yleisen tietosuojasetuksen soveltamiseen ja sitä koskevat havainnot
<i>Hyväksyminen</i>	15507/23
9.	Euroopan sähköisen oikeuden strategia 2024–2028
<i>Hyväksyminen</i>	15509/23
10.	EU:n liittyminen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen
<i>Tilannekatsaus</i>	15134/23
11.	Muut asiat
a) Euroopan unionin perusoikeusviraston johtajan nimittäminen
<i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i>
b) Oikeus- ja sisäasioita käsittelevä EU:n ja Länsi-Balkanin alueen ministerifoorumi (Skopje, 26.–27. lokakuuta 2023)
<i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i>
c) Oikeus- ja sisäasioita käsittelevä EU:n ja Yhdysvaltojen ministerikokous (Washington, 13.–14. marraskuuta 2023)
<i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i>
d) EU:n ja Yhdysvaltojen väliset neuvottelut sähköistä todistusaineistoa koskevasta sopimuksesta
<i>Komission tiedotusasia</i>
e) EU:n perusoikeuskirjan soveltamista koskeva vuosikertomus
<i>Komission tiedotusasia</i>
f) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
<i>Belgia esittelee</i> | 14960/23

11958/23

14011/23 |

¹ EU:n virastot Eurojust ja Europol kutsuttiin mukaan tämän kohdan käsittelyyn.

² Euroopan syyttäjä kutsuttiin mukaan tämän kohdan käsittelyyn.

SISÄASIAT

SCHENGEN-ALUEEN POLIITTINEN HALLINNOINTI ("SCHENGEN-NEUVOSTO")

Muut kuin lainsäädäntöasiat

12. Schengen-alueen yleistilanne
a) Schengen-barometri 15315/23
b) Palauttamisjärjestelmien tehokkuuden parantaminen 15925/23
Keskustelu
13. Neuvoston päätös Schengenin säännöstön määräysten täysimääräisestä soveltamisesta Bulgariassa ja Romaniassa 16090/23
Tilannekatsaus

MUUT SISÄASIAT

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

14. **Muuttoliike- ja turvapaikkasopimus³** **IC**
Tilanneselvitys
Neuvosto pani merkille tilanneselvityksen.
15. **Muut asiat**
- a) **Asetus lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisystä ja torjunnasta** **IC**
Komission tiedotusasia
Neuvosto pani merkille komission esittämät tiedot.
- b) **Asetus automaattisesta tietojenvaihdosta poliisiyhteistyötä varten ("Prüm II")** **IC**
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
Neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion esittämät tiedot.

³ Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden ollessa poikkeuksellisesti läsnä.

c) **Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset**
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

15734/23

Neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion antamat tiedot eri lainsäädäntöehdotusten tilanteesta sisäasioiden alalla.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

16. Muuttoliike- ja turvapaikka-asiat: ulkoinen ulottuvuus ³⁴
Tilanneselvitys
17. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen seuraukset³⁵ 15443/23
Sisäinen turvallisuus
Keskustelu
18. Lähi-idän tilanteen vaikutukset EU:n sisäiseen turvallisuuteen ^{3 5} 15443/23
Keskustelu
19. Turvallisuushaasteisiin vastaaminen: tiedustelutoimintaa
käsittelevän neuvon-antavan lautakunnan suorittama arviointi ³⁶
Terrorisminvastaisen työryhmän puheenjohtaja esittelee
Tilannekatsaus
20. Neuvoston suositus kriittistä infrastruktuuria koskevasta 15825/23
suunnitelmasta
Tilanneselvitys

⁴ EU:n virastot Frontex, Europol ja Euroopan unionin turvapaikkavirasto kutsuttiin mukaan tämän kohdan käsittelyyn.

⁵ EU:n virastot Frontex ja Europol kutsuttiin mukaan tämän kohdan käsittelyyn.

⁶ EU:n virasto Europol ja terrorisminvastaisen työryhmän puheenjohtaja kutsuttiin mukaan tämän kohdan käsittelyyn.

21. Muut asiat
a)	Oikeus- ja sisäasioita käsittelevä EU:n ja Länsi-Balkanin alueen ministerifoorumi (Skopje, 26.–27. lokakuuta 2023)
<i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i>	11958/23
b)	Oikeus- ja sisäasioita käsittelevä EU:n ja Yhdysvaltojen ministerikokous (Washington, 13.–14. marraskuuta 2023)
<i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i>	14011/23
c)	Tietojen saatavuutta tehokasta lainvalvontaa varten käsittelevän korkean tason työryhmän toinen täysistunto (Bryssel, 21. marraskuuta 2023)
<i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i>	
d)	Venäjän ja Valko-Venäjän naapurivaltioiden kuulemiskokous (Vilna, 27. lokakuuta 2023)
<i>Liettuan valtuuskunnan tiedotusasia</i>	15292/23
e)	Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
<i>Belgia esittelee</i>	

Ensimmäinen käsittely

Rajoitetussa kokoonpanossa käsiteltävä kohta

Komission ehdotukseen perustuva kohta

Lausumat asiakirjassa 15812/23 oleviin lainsäädäntöasioita koskeviin B-kohtiin**B-kohta 3:****Asetus rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä**
*Yleisnäkemys***TŠEKin TASAVALLAN, VIRON JA SLOVAKIAN YHTEINEN LAUSUMA**

”Tšekin tasavalta, Slovakian tasavalta ja Viron tasavalta katsoivat, että rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä koskeva asetusehdotus tarjoaa tilaisuuden yksinkertaistaa, parantaa ja yhdenmukaistaa menettelyä, jonka mukaisesti rikosoikeudellisia menettelyjä siirretään jäsenvaltioiden välillä. Tästä syystä ne osallistuivat neuvotteluihin hyvin aktiivisesti alusta alkaen.

Tšekin tasavalta, Slovakian tasavalta ja Viron tasavalta arvostavat suuresti sitä, että puheenjohtajavaltio on ottanut huomioon useita niiden esittämiä huomautuksia ja useita niiden neuvotteluprosessin aikana tekemiä ehdotuksia.

Tšekin tasavalta, Slovakian tasavalta ja Viron tasavalta pitävät erityisen myönteisenä, että asetuksessa

- luodaan yhdenmukaiset puitteet rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämiselle,
- luodaan edellytykset myös tuntematonta rikoksentehtijää vastaan vireille pannun rikosoikeudellisen menettelyn siirtämiselle,
- säilytetään pyyntöjärjestelmä,
- säädetään mahdollisuudesta hylätä rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen tietyissä tapauksissa,
- rajataan soveltamisala koskemaan ainoastaan rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä ja
- vahvistetaan yhtenäinen lomake, jolla pyydetään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä, ja asetetaan määräajat siirtämismenettelyn yksittäisille vaiheille.

Asetusehdotuksesta käytyjen neuvottelujen alusta lähtien Tšekin tasavalta, Slovakian tasavalta ja Viron tasavalta vastustivat sitä, että epäillyt, syytetyt ja uhrin voitavat hakea muutosta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä koskevaan päätökseen. Toistuvasti esittämiämme perusteluja ei valitettavasti otettu huomioon neuvotteluissa, joten muutoksenhakua koskeva velvoite sisältyy edelleen asetukseen. Pidämme tätä hyvin kielteisenä.

- Jos rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voi loukata epäillylle tai syytetylle EU:n lainsäädännössä taattuja oikeuksia ja vapauksia, sellaiset epäillyn tai syytetyn oikeudet, joihin menettelyn siirtäminen saattaa vaikuttaa, on määriteltävä selkeästi. Olemassa ei kuitenkaan ole oikeutta tulla syytetyksi tai syyttämättä jätetyksi tietyssä EU:n jäsenvaltiossa. Keskeinen osa menettelyn siirtämistä ja siihen liittyvä pääasiallinen huolenaihe on asianmukaisen oikeudenkäytön periaate ja sen tehokas täytäntöönpano. Epäillyn tai syytetyn voidaan tuskin olettaa olevan samaa mieltä tästä periaatteesta, sillä hänen intressinsä ovat usein varsin toisenlaiset.

- Rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen ei loukkaa uhrin oikeuksia. EU:n jäsenvaltioissa, joita sitoo uhrien oikeuksia koskeva direktiivi, noudatetaan vaatimuksia uhrien oikeuksien suojelusta rikosoikeudellisissa menettelyissä. Joissakin jäsenvaltioissa uhrien oikeuksien käyttäminen voi olla ”epämukavaa”, mutta se ei saisi olla syy vaikeuttaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä tai estää se.
- Oikeudesta oikeussuojakeinoihin (sama koskee velvoitetta kuulla etukäteen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä ja saada mielipide siihen, joskin nykyisessä sanamuodossa velvoitetta on osittain rajattu) ei säädetä missään tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston perustamisessa annetun asetuksen (EU) 2017/1939 normatiivisessa säännöksessä. Vaikka asetuksella (EU) 2017/1939 ei säännellä rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä, koska EPPolla ei ole tähän liittyvää toimivaltaa, vaan sillä säännellään niiden EU:n jäsenvaltioiden rikosoikeudellista toimivaltaa, joita se sitoo, siinä vahvistetaan kuitenkin säännöt yksittäisen rikosasian siirtämiselle yhden jäsenvaltion lainkäyttöalueelta toiselle. Olemme siis luomassa tilanteen, jossa epäiltyjä tai syytettyjä kohdellaan tietyn tyyppisissä rikosoikeudellisissa menettelyissä muita suotuisammin.
- On melko paradoksaalista, että vaikka asetuksessa myönnetään oikeus muutoksenhakuun, siinä samalla rajoitetaan tämän oikeuden käyttämistä sellaisten henkilöiden osalta, joita koskevaa rikosoikeudellista menettelyä ei päätetä siirtää tiettyjen edellytysten vuoksi. Näitä edellytyksiä ei voida mitenkään tutkia uudelleen, vaan ne kuuluvat täysin pyynnön vastaanottavan valtion oikeusviranomaisen harkintavaltaan. Emme pidä käytännöllisenä ratkaisuna tällaista oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden tosiasiallista rajoittamista, sillä se voi olla ongelmallinen perustuslaillisesta näkökulmasta.

Rikosoikeudellisten menettelyjen siirtäminen jäsenvaltioiden välillä on viimeinen kansainvälisen rikosoikeudellisen yhteistyön osa-alue, jota ei säännellä yhdenmukaisesti kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Jotta saavutettaisiin alkuperäinen tavoite eli nykyaikainen, tehokas, yksinkertainen, selkeä ja helppokäyttöinen asetusta alan toimijoita varten, olisi asianmukaista käydä lisäkeskusteluja rikosoikeusyhteistyöryhmässä.

Edellä esitetystä huolimatta Tšekin tasavalta, Slovakian tasavalta ja Viron tasavalta arvostavat ponnisteluja, joita puheenjohtajavaltio teki asetusehdotuksesta käytyjen neuvottelujen aikana tekstin tämänhetkisen kompromissisanamuodon löytämiseksi.”

IRLANNIN LAUSUMA

”Irlanti ilmoitti 13. heinäkuuta 2023 päivätyllä kirjeellä aikomuksestaan osallistua tämän ehdotuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen (SEUT) liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Tämä on linjassa Irlannin esittämän, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklaa koskevan julistuksen kanssa, jonka mukaan Irlannin vakaana aikomuksena on käyttää 3 artiklan mukaista oikeuttaan niin suuressa määrin kuin se on mahdollista (julistus nro 56).

Irlanti haluaa muistuttaa SEUT 67 artiklan 1 kohdasta, jonka mukaan ”unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia sekä jäsenvaltioiden erilaisia oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä”.

Irlanti on osoittanut selvästi halukkuutensa tehdä yhteistyötä rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisessä osallistumalla ehdotuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen. Jotta Irlanti voisi soveltaa asetusta ja tehdä tehokasta yhteistyötä muiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa, hyväksyttävässä lopullisessa tekstissä on kuitenkin otettava huomioon common law -rikosoikeusjärjestelmät.

Irlanti katsoo, että tämä tavoite on saavutettu 24. marraskuuta 2023 päivätyn asiakirjan 15657/23 liitteeseen sisältyvässä ehdotetussa yleisnäkemyksessä, jota Irlanti tukee.

Asetuksen 2 artiklan 4 alakohdassa olevalla pyynnön vastaanottavan viranomaisen muutetulla määritelmällä varmistetaan, että päätöksen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä tekee tuomari, tuomioistuin, tutkintatuomari tai yleinen syyttäjä. Siinä kuitenkin erotetaan toisistaan kyseinen päätöksenteko ja valmistelevien tai myöhempien toimenpiteiden toteuttaminen. Tällä tavoin määritelmää voidaan soveltaa common law -järjestelmässä, jossa tutkintaviranomaiset, syyttäjät ja tuomarit käyttävät toimivaltaansa itsenäisesti ja hoitavat omia erillisiä tehtäviään.

Haluamme kiittää avusta, jota puheenjohtajavaltio, neuvoston pääsihteeristö, neuvoston oikeudellinen yksikkö ja jäsenvaltiot ovat antaneet sellaisen ratkaisun löytämiseksi, joka on oikeudellisesti pätevä, noudattaa asetuksen oikeusperustaa eikä vaikuta kielteisesti jäsenvaltioihin, joiden oikeusperinne poikkeaa muista.

Olemme vahvasti sitä mieltä, että yleisnäkemykseen sisältyvä 2 artiklan 4 kohdan muutettu versio olisi säilytettävä kolmikantaneuvotteluissa, jotta ei heikennetä vakavasti Irlannin kykyä varmistaa asetuksen sovellettavuus sen rikosoikeusjärjestelmässä.”
